

Tjänsteutlåtande

Österåkers kommun
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum: 2023-02-21
Ärendenr: MHN-2023-250-420
Transportstyrelsens diarienummer: TSF 2020-75

Remiss avseende Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om mottagning av avfall från fritidsbåtar

Sammanfattning

De nuvarande föreskrifterna om mottagning av avfall från fritidsbåtar, Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd (SJÖFS 2001:13) om mottagning av avfall från fritidsbåtar, upphävs och ska ersättas av nya föreskrifter.

Transportstyrelsen har tagit fram ett förslag på nya föreskrifter och allmänna råd som dom önskar synpunkter på senast den **3 mars 2023**.

Beslutsförslag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

Anta miljö- och hälsoskyddsavdelningens yttrande som sitt och överlämna yttrande till Transportstyrelsen som Österåkers kommuns svar på remissen:

Förslag till Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 20XX:XX) om mottagning av avfall från fritidsbåtar

Bakgrund

I lagrådsremissen för mottagningsanordningar för avfall från fartyg framkommer det att kommunerna ska pröva frågor om att godkänna fritidsbåtshamnars planer för mottagning och hantering av avfall från fartyg. Kommunen ska även utöva tillsyn över dessa hamnar under förutsättning att verksamheten i huvudsak är avsedd för fritidsbåtar och att den tillsynen ska utövas enligt miljöbalken eller därtill hörande reglering. Kommunens uppgifter ska utföras av den kommunala nämnd som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsområdet, om inte kommunen beslutar annat.

De nuvarande föreskrifterna om mottagning av avfall från fritidsbåtar, Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd (SJÖFS 2001:13) om mottagning av avfall från fritidsbåtar, upphävs och ersätts av nya föreskrifter.

Nytrycket innehåller huvudsakligen följande ändringar:

- Att det införs ett krav på att mottagningsanordningarna ska fungera kländerfritt och vid behov repareras utan onödigt dröjsmål.
- Att det tydliggörs att varje mottagningsanordning ska ha tillräcklig kapacitet.

- Att fritidsbåtshamnar ges möjlighet att i viss utsträckning ta ut en särskild avgift för mottagning och behandling av toalettavfall från fritidsbåtar.
- Att fritidsbåtshamnar undantas från mottagningsdirektivets krav på kvitto vid avfallsavlämning.
- Att viss information från planerna ska offentliggöras samt tillhandahållas på engelska vid behov.
- Att tidsintervallet för revidering av planen utökas från 3 till 5 års mellanrum.
- Att det införs krav på fortlöpande samråd under planens giltighetstid.
- Att det tydliggörs för vilka avfallstyper en fritidsbåtshamn normalt ska ha mottagningsanordningar.
- Att en fritidsbåtshamn som även normalt anlöps av andra fartyg än fritidsbåtar vid behov även ska kunna ta emot dessa fartygs avfall.
- Att det för gemensamma mottagningsanordningar läggs till att det inte får innebära onödigt dröjsmål för fritidsbåtarna.
- Att det införs ett krav på att en kommun som har godkänt en plan ska lämna information till Transportstyrelsen om hamnens namn och geografiska belägenhet samt om hamnen tar emot fartyg med en bruttodräktighet över 300.
- Att fritidsbåtshamnar som har identifierat att inget mottagningsbehov föreligger ska redogöra för detta i sin plan.
- Att möjligheten att upprätta regionala planer tas bort.
- Att det införs ett krav på att vid revidering ska planen lämnas till kommunen minst 2 månader innan föregående plan har löpt ut.
- Att det införs krav på säkerhetsåtgärder för att förhindra att avfall vid avlämning och mottagning kommer ut i vattnet eller på land samt krav på att begränsa eventuella utsläpp.

Föreskriftsförslaget utgår från de lag- och förordningsändringar som regeringskansliet har presenterat i promemorian ”Mottagningsanordningar i hamn för avfall från fartyg”. En eventuell ändring av dessa förslag kan medföra att föreskriftsförslaget måste ändras. Föreskriftsförslaget planeras träda i kraft den 1 maj 2023.

Planen för mottagning och hantering av avfall från fritidsbåtar ska innehålla följande uppgifter:

- Fritidsbåtshamnens namn och kontaktuppgifter inklusive besöksadress, postadress samt faktureringsadress.
- Ansvariga för upprättande och genomförande av planen enligt 5 § inklusive kontaktuppgifter.
- En beskrivning av hamnens verksamhet.
- En beskrivning av avlämningsbehovet utifrån de båtar som normalt anlöper hamnen uppdelat på kategorierna hemmahörande och gästande båtar, samt eventuella andra anlöpande fartyg som inte är fritidsbåtar. Om inget avlämningsbehov har identifierats ska detta beskrivas.
- En beskrivning av om fritidsbåtshamnen tar emot fartyg med en bruttodräktighet över 300.
- En beskrivning av den uppskattade mängd och typ av avfall som beräknas tas emot per år från de fritidsbåtar som normalt använder hamnen samt underlaget för uppskattningen. Hänsyn ska tas till framtida förändringar av mängd och typ av avfall som kommer att tas emot.

- En beskrivning av mottagningsanordningarna och vilken typ av avfall de är avsedda för.
- En beskrivning av om hamnen har gemensamma mottagningsanordningar med annan hamn, samt en beskrivning av hur dessa har tillräcklig kapacitet för samtliga normalt anlöpande båtar till dessa fritidsbåtshamnar.
- En karta eller skiss som visar var mottagningsanordningarna för respektive avfallstyp är belägna i fritidsbåtshamnen, samt hur fritidsbåtshamnens användare underrättas om hamnens mottagningsanordningar.
- En beskrivning av hur det säkerställs att anordningarna fungerar klanderfritt och att anordningar som är ur funktion repareras utan onödigt dröjsmål.
- En beskrivning av vilka säkerhetsåtgärder hamnen vidtar för att förhindra och vid behov begränsa att avfall kommer ut på land eller i vatten.

Yttrande

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen är positiva till övertagande av tillsynen av mottagning av avfall från fritidsbåtar då vi redan har lång tillsynserfarenhet samt god kontakt med kommunens fritidsbåtshamnar.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har dock några synpunkter:

- En fråga som inte tas upp vid denna remiss är definitionen av fritidsbåtshamn som behöver ha en mottagningsanläggning samt upprätta en plan för mottagning och hantering av avfall. Detta är en viktig fråga för att kommunen ska kunna bedriva likvärdig tillsyn i Sverige. I Österåkers kommun finns allt från bryggor med ett fåtal fritidsbåtar upp till stora båtklubbar och marinor. Vi efterfrågar framförallt att det anges en nedre gräns för antalet fritidsbåtar vid bryggan eller i hamnen där tillsyn ska bedrivas.
- Erfarenhet utifrån tillsyn i Österåkers kommuns fritidsbåtshamnar är att det kan vara svårt och framförallt kostsamt för mindre hamnar att köpa in och klanderfritt drifthålla en mottagningsanordning för avfall samt att reparera utan onödigt dröjsmål. Det kan också vara svårt att motivera kostnaden att varje liten hamn måste anskaffa en mottagningsanordning för avfall kopplat till miljönyttan.
- Miljö- och hälsoskyddsavdelningen i Österåkers kommun ställer sig även frågande till när föreskrifterna ska träda i kraft och menar att det ligger alldeles för nära i tid för att fritidsbåtshamnarna ska hinna vidta de åtgärder som behövs.

Avdelningens slutsatser

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen är i grunden positiva till övertagande av tillsynen då vi har lång tillsynserfarenhet av tillsyn samt god kontakt med kommunens fritidsbåtshamnar. Avdelningen ser dock svårigheter med att kunna bedriva tillsyn redan under 2023 då årets tillsyn är planerad och tillsynsplanerna fastställda.

Transportstyrelsen uppskattar att det kommer ta ca 1 timme/hamn att rapportera varje godkänd plan för mottagning och hantering av avfall till dem. Till detta tillkommer tid för att handläggning av avfallsplanerna och tillsyn på plats på de olika

fritidsbåtshamnarna. I dagsläget finns inte resurser för denna tillsyn.

Det framgår inte heller hur tillsynen ska finansieras men miljö- och hälsoskyddsavdelningen förutsätter att den i likhet med tillsyn med stöd av miljöbalken delvis ska kunna finansieras med avgifter. Förutom arbetet med att godkänna och rapportera avfallsplaner och utöva tillsyn tillkommer arbetet med att ta fram taxa, delegationsordning och uppdatera nämndens reglemente.

Bilagor

1. Remissmissiv
2. Konsekvensutredning
3. Föreskriftsförslag
4. Lagrådsremiss – Mottagningsanordningar i hamn för avfall från fartyg

Maria Lindström
Miljö- och hälsoskyddschef

Heidi Himmelskog
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Expedieras:

sjofart@transportstyrelsen.se
Akt